

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta, pokrenutom po zahtjevu A.-H. s. s., O. 55/1, koju zastupa M. V., predsjednik Županijske organizacije za K.-k. ž., na sjednici dana 29. travnja 2014.

p r e s u d i o j e

Zahtjev se djelomično usvaja.

Ukida se odredba članka 27. stavka 2. Odluke o organizaciji i načinu naplate parkiranja, te premještanju i blokiranju vozila na području Grada K. (Službeni vjesnik Grada Križevaca, broj 3/10. i 1/11.).

U preostalom dijelu zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Podnositelj je Ustavnom sudu Republike Hrvatske dana 9. srpnja 2010., temeljem odredbe članka 38. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 49/02.-pročišćeni tekst) podnio prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom odredbi članka 6., 27. stavka 2. i 30. Odluke o organizaciji i načinu naplate parkiranja, te premještanju i blokiranju vozila na području Grada K. (Službeni vjesnik Grada Križevaca, broj 3/10.).

Rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-II-3522/2010. od 5. ožujka 2012. navedeni predmet ustupljen je ovom Sudu na nadležno rješavanje.

Podnositelj zahtjeva ističe da je osporena odluka donesena na sjednici Gradskog vijeća 10. lipnja 2010., većinom glasova, uz protivljenje vijećnika A. H. s. s. Smatra da odredba članka 6. osporene Odluke nije u skladu s Ustavom i zakonom, jer Grad K. kao jedinica lokalne samouprave nije registrirana po Zakonu o trgovačkim društvima i ne može obavljati trgovačku djelatnost – naplatu parkiranja, već to može samo koncesionar, odnosno tvrtka registrirana temeljem Zakona o trgovačkim društvima. Smatra nedopustivim zadržavanje vozila, ako vlasnik vozila želi preuzeti vozilo, kako je to propisano odredbom članka 27. stavka 2. iste Odluke. Navodi da je porez na dodanu vrijednost prihod državnog proračuna, a ne prihod organizatora parkiranja zbog čega i odredbu članka 30. smatra protuzakonitom. Predlaže da Sud zahtjev usvoji i osporene odredbe ukine.

Odgovarajućom primjenom odredbe članka 32. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10. i 143/12.) Sud je zahtjev dostavio na očitovanje Gradskom vijeću Grada K.

Donositelj osporene odluke nije se očitovao na podneseni zahtjev.

U Sudu je zaprimljen podnesak Upravnog odjela za stambeno komunalne djelatnosti K.-k. ž., Grada K., klasa: 340-01/10-01/02, urbroj: 2137/02-02/05-13-3 od 21. listopada 2013. kojim pročelnik ovog Odjela obavještava Sud da je osporena odluka na pravnoj snazi te navodi razloge zbog kojih smatra da zahtjev nije osnovan.

Zahtjev je djelomično osnovan.

Gradsko vijeće Grada K. osporenu Odluku donijelo je na sjednici dana 10. lipnja 2010. Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i načinu naplate parkiranja te premještanju blokiranih vozila na području Grada K. Gradsko vijeće Grada K. donijelo je na sjednici održanoj dana 16. ožujka 2011. Ovom Odlukom osporene odredbe nisu mijenjane.

Osporene odredbe glase:

Članak 6.

Poslove naplate parkiranja na javnim parkiralištima obavlja pravna ili fizička osoba s kojom je na osnovi koncesije Grad Križevci zaključio ugovor o obavljanju poslova naplate parkiranja (u daljnjem tekstu: organizator parkiranja).

Članak 27.

....

Osoba koja obavlja poslove blokiranja i deblokiranja vozila, sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima, deblokirati će vozila nakon što mu bude isplaćeno njegovo potraživanje.

Članak 30.

Naknadu za premještanje i čuvanje vozila na odlagalištu kao i naknadu za blokiranje i deblokiranje vozila i teških vozila utvrđuje organizator parkiranja.

Naknada za premještanje te blokiranje i deblokiranje vozila sadrži porez na dodanu vrijednost i prihod je organizatora parkiranja.

O pravnoj naravi djelatnosti vezane uz parkiranje i uređenje naplate za korištenje parkirnog mjesta Ustavni sud Republike Hrvatske izjasnio se u odluci broj: U-II-355 i U-II-3924/07 od 10. prosinca 2008. U toj odluci navedeno je:

„Riječ je o javnoj usluzi koju je sukladno članku 134. stavku 1. i članku 136. Ustava i na temelju Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi dužna organizirati jedinica lokalne samouprave. Jedinica lokalne samouprave propisuje uvjete u obliku općih pravila za uređenje parkirališta i postupak naplate naknade za njihovo korištenje, koji uvjeti za sve vrijede jednako i sve jednako obvezuje. Oni nisu i ne mogu biti predmet pregovaranja između davatelja usluge parkiranja i korisnika te usluge.

Jedinica lokalne samouprave može usluge organiziranja parkirališta na svom području povjeriti koncesionaru na temelju sklopljenog ugovora o koncesiji. U slučaju prijenosa ovlasti jedinica lokalne samouprave u pogledu pružanja usluga organizacije parkiralište i naplate za njegovo korištenje na koncesionara, međusobna prava i obveze stranaka uređuju se suglasnom voljom u obliku sklopljenog ugovora o dodjeli koncesije“.

Prema odredbi članka 31. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske odluke i rješenja Ustavnog suda obvezatni su te ih je dužna poštovati svaka fizička i pravna osoba. Stoga Sud ovom presudom, kao što je učinio i presudom poslovni broj: Usov-181/12 od 27. rujna 2013., ne razmatra posebno pravnu narav djelatnost vezane uz parkiranje i uređenje naplate za korištenje parkirnog mjesta već se poziva na navedeno pravno shvaćanje Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Za ocjenu zakonitosti osporenih odredbi Odluke, uz odredbe Zakona o jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakona o komunalnom gospodarstvu i Zakona o sigurnosti prometa na cestama, imajući u vidu pravnu narav ugovora o naplati parkiranja mjerodavne su i odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Pravo zadržanja prema odredbi članka 72. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 35/05., 41/08. i 125/11.) je pravo vjerovnika dospjele tražbine u čijim se rukama nalazi neka dužnikova stvar da tu stvar zadrži dok mu ne bude ispunjena tražbina. Prema odredbi stavka 2. ovog članka Zakona ako je dužnik postao nesposoban za plaćanje, vjerovnik ima pravo zadržanja iako njegova tražbina nije dospjela.

Odredbom članka 73. ovog Zakona propisane su iznimke od prava zadržanja, te prema odredbi stavka 1. ovog članka Zakona vjerovnik nema pravo zadržanja kad dužnik zahtijeva da mu se vrati stvar koja je izašla iz njegova posjeda protiv njegove volje.

Osporenom odredbom članka 27. stavka 2. Odluke propisano je pravo zadržanja za korist osobe koja obavlja poslove blokiranja i deblokiranja vozila do naplate tražbine. Propisivanjem navedenog prava postupljeno je suprotno iznimci propisanoj odredbom članka 73. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima. Naime, pružatelju usluge omogućeno je zadržavanje vozila protiv volje vlasnika tog vozila, odnosno vozača. Ovo iz razloga što se ne može presumirati volja vlasnika vozila ili vozača vozila, da nepropisano parkirano ili nepropisano zaustavljeno vozilo (što je razlog za potrebu blokiranja vozila) prepusti u posjed osobe koja obavlja poslove blokiranja i deblokiranja vozila.

Naplata troškova blokiranja i deblokiranja vozila koje korisnik vozila odnosno vlasnik vozila osporava ili ne može platiti na mjestu događaja može se ostvariti u postupku prisilne naplate dugovanog iznosa, pripadajućih kamata i troškova eventualno provedenog ovršnog postupka.

Iz navedenih razloga prema ocjeni Suda osporena odredba članka 27. stavka 2. nije utemeljena na zakonu, zbog čega je Sud u ovom dijelu zahtjev usvojio i ovu odredbu ukinuo.

Osporenom odredbom članka 6. Odluke poslove naplate parkiranja na javnim parkiralištima obavlja pravna ili fizička osoba s kojom je na osnovi koncesije Grad K. zaključio ugovor o obavljanju ovih poslova. Navedena odredba u cijelosti je suglasna odredbama članka 3., 4. i 11. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine, broj 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 49/11, 84/11, 90/11,

144/12, 94/13 i 153/13) kojima je propisano što su to komunalne djelatnosti i kako se obavljaju, odnosno za koje komunalne djelatnosti se može steći pravo obavljanja putem koncesije.

Osporena odredba niti ne propisuje da uslugu naplate parkiranja obavlja Grad K. kako to navodi podnositelj zahtjeva, već se ova usluga obavlja na osnovi koncesije što je, kao što je naprijed navedeno u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Podnositelj zahtjeva smatra da temeljem odredbe članka 30. Odluke porez na dodanu vrijednost sadržan u naknadi za premještanje te blokiranje i deblokiranje vozila postaje prihod organizatora parkiranja. Međutim, prema ocjeni Suda iz navedene odredbe proizlazi da iznos naknade sadrži i porez na dodanu vrijednost te da je obveznik uplate ovog iznosa (poreza na dodanu vrijednost) organizator parkiranja. Naime, porez na dodanu vrijednost je prihod Državnog proračuna Republike Hrvatske (članak 1. stavka 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost - Narodne novine, broj 73/13., 99/13., 148/13. i 153/13.), a osporena odredba samo definira obveznika plaćanja poreza na dodanu vrijednost u skladu s tim Zakonom.

Iz navedenih razloga Sud nije našao osnove za usvajanje zahtjeva u dijelu koji se odnosi na odredbu članka 6. i članka 30. osporene Odluke.

Na temelju odredbe članka 86. stavka 3. Zakona o upravnim sporovima Sud je ukinuo odredbu članka 27. stavka 2. Odluke, a sukladno odredbi stavka 4. istog članka Zakona ukinuta odredba prestaje važiti danom objave ove presude u Narodnim novinama.

U preostalom dijelu Sud je presudu temeljio na odredbi članka 57. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima.

U Zagrebu 29. travnja 2014.